

Spis treści

Wstęp	9
ROZDZIAŁ 1. Emocje jako przedmiot rozważań socjologicznych	13
1.1. Wczesna refleksja nad emocjami w ujęciu społecznym: o zawstyżeniu i poczuciu winy	14
1.2. Współczesne kierunki badań nad emocjami	18
1.2.1. Inspiracje psychoanalityczne: wstyd jako podstawowa emocja społeczna.	20
1.2.2. Perspektywa interakcjonizmu symbolicznego: emocje jako rezultat interakcji. . .	22
1.2.3. Badania kultury emocjonalnej: „etnopsychologie” emocjonalności	27
1.3. Specyfika socjologicznego podejścia do emocji.	29
ROZDZIAŁ 2. Emocje jako obiekt oddziaływań społecznych	33
2.1. Procesy uspołeczniania emocji	35
2.1.1. Emocjonalna socjalizacja: wykształcanie „dyspozycji do odczuwania”	36
2.1.2. „Cywilizowanie” emocji: psychologizacja i racjonalizacja ludzkiego działania . .	40
2.2. Wpływ przemian społecznych na emocje.	45
2.3. Emocje w fazie przekształceń strukturalnych	49
ROZDZIAŁ 3. Emocje w interakcjach społecznych	53
3.1. Zróźnicowanie sytuacji interakcyjnych	54

3.2. Rola emocji w kształtowaniu interakcji społecznych	57
3.2.1. Wymiar współżycia – o „odformalizowaniu” relacji międzyludzkich	57
3.2.2. Wymiar ekspansji – o „personalizacji” relacji instrumentalnych.	65
3.2.3. Wymiar dyskursu – o poszukiwaniu emocjonalnej „autentyczności”.	70
3.3. Badanie roli emocji w „konkretnych zdarzeniach interakcyjnych”	75

ROZDZIAŁ 4. Potyczki o pierwszeństwo. Gniew, irytacja i agresja w przestrzeni publicznej. 81

4.1. Aktorzy: użytkownicy warszawskiej przestrzeni miejskiej.	82
4.2. „Potyczki” w miejskim ruchu drogowym: przyczyny, przebieg, konsekwencje.	84
4.2.1. Punkt zapalny: kiedy dochodzi do konfliktu?	84
4.2.2. Przebieg konfliktów: konfrontacja czy wycofanie?	91
4.2.3. Rozwiązanie sytuacji kolizji: jak kończy się konflikt?	97
4.3. Między satysfakcją i upokorzeniem: walka o status podczas „potyczek” w przestrzeni publicznej.	99
4.4. Emocje w sferze współżycia: ekspresja emocjonalna jako regulator wzajemnych odniesień.	106

ROZDZIAŁ 5. W co „gramy” w miejscu pracy? Emocje i ich ekspresja w przestrzeni instytucji. 111

5.1. Aktorzy: kierownicy, współpracownicy i podwładni	112
5.2. Gry, w jakie „gramy” w pracy	115
5.2.1. „Jesteśmy zespołem”	115
5.2.2. „Zostańmy przyjaciółmi”	125
5.3. Emocje i ich ekspresja w przestrzeni pracy: konteksty i „zastosowania”	131
5.4. Emocje w sferze ekspansji: kapitał emocjonalny jako czynnik „mocy społecznej”	138

ROZDZIAŁ 6. Między „ja” i „my”: emocje w procesach ustalania tożsamości społecznej. 141

6.1. Aktorzy: osoby zaangażowane w procesy komunikacji	143
6.2. Wymiary współidentyfikacji: tożsamość My.	144
6.2.1. My, czyli rodzina bądź przyjaciele	146
6.2.2. My, czyli Polacy	147
6.2.3. My, czyli „ludzie ubodzy”	152
6.2.4. Od współidentyfikacji do działań społecznych	154
6.3. „Ja się tak nie dam zaklasyfikować”, czyli o unikaniu tożsamości My	156
6.4. „Mówimy dzisiaj tym samym językiem”, czyli kiedy pojawia się My	160
6.5. Emocje w sferze dyskursu: czynniki emocjonalne w procesach wytwarzania sensów	165

ROZDZIAŁ 7. O kulturze emocjonalnej współczesnego społeczeństwa polskiego	171
7.1. Codzienne zmagania z rzeczywistością	172
7.2. Strategie „przetrwania”: bieżące stabilizowanie rzeczywistości społecznej.....	182
Aneks metodologiczny	189
1. Procedury badawcze i techniki gromadzenia danych	189
2. Źródła danych	191
3. Metody przetwarzania i analizy danych.....	196
Summary	198
Bibliografia	199
Indeks nazwisk	206